

Áttekintés

OECD Irányelvek multinacionális vállalkozások számára

Overview

OECD Guidelines for Multinational Enterprises

Hungarian translation

Az Áttekintések az OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az Online Könyvesboltban (www.oecd.org/bookshop) díjmentesen állnak
rendelkezésre.

Ez az Áttekintés nem hivatalos OECD fordítás.

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉSI ÉS FEJLESZTÉSI SZERVEZET

Nyilatkozat nemzetközi beruházásokról És multinacionális vállalkozásokról

2000. június 27.

A TÁMOGATÓ KORMÁNYOK¹

FIGYELEMBE VÉVE,:

- hogy a nemzetközi beruházások kiemelkedő fontossággal bírnak a világgazdaságban, és jelentősen hozzájárulnak országaik fejlődéséhez;
- hogy a multinacionális vállalkozások fontos szerepet játszanak ebben a beruházási folyamatban;
- hogy a nemzetközi együttműködés javíthatja a külföldi beruházások légkörét és ösztönözheti a multinacionális vállalkozások pozitív hozzájárulását a gazdasági, szociális és környezetvédelmi haladáshoz, valamint elsimíthatja a működésükből származó esetleges nehézségeket;
- hogy a nemzetközi együttműködés előnyei tovább nőnek azáltal, hogy a nemzetközi befektetésekhez és multinacionális vállalkozásokhoz kapcsolódó kérdéseket egymással összefüggő dokumentumok kiegyensúlyozott keretei között vetik fel;

KIJELENTIK A KÖVETKEZŐKET:

Irányelvek
multinacionális
vállalkozások számára	I. Közösen ajánlják a területükön vagy területükről tevékenykedő multinacionális vállalkozások részére, hogy tartsák tiszteletben az 1. Mellékletben ² található Irányelvekben megfogalmazottakat, a Bevezetésben található szempontok és megállapodások figyelembe vételével, melyek az Irányelvek szerves részét képezik;

¹ A 2000. június 27.-i állapot szerint a Nyilatkozatot támogató kormányok az alábbiak: az összes OECD tagország, valamint Argentína, Brazília, Chile és a Szlovák Köztársaság. Meghívtuk az Európai Közösséget, hogy társuljon az illetékességébe tartozó ügyekhez a Nemzeti Bánásmóddal foglalkozó szekcióban.

² Az „Irányelvek multinacionális vállalkozások számára” című dokumentum szövege ezen kiadvány II. Mellékletében található.

Nemzeti bánásmód	<p>II.1. A támogató kormányok, összhangban azon igényükkel, hogy fenntartsák a közrendet, védelmezzék alapvető nemzetbiztonsági érdekeiket, valamint, hogy eleget tegyenek a nemzetközi béke és biztonság fenntartására vonatkozó kötelezettségeiknek, olyan módon kezelik a területükön működő, más támogató kormány állampolgárai által közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozásokat (a továbbiakban: „külföldi irányítás alatt álló vállalkozások”) törvényeikben, rendelkezéseikben és egyéb adminisztratív gyakorlataikban, ami megegyezik a nemzetközi törvényekkel és semmivel sem hátrányosabb annál, mint ami hasonló szituációkban a belföldi vállalkozásokra vonatkozik (a továbbiakban: „Nemzeti Bánásmód”);</p> <p>2. A támogató kormányok fontolóra veszik a „Nemzeti Bánásmód” alkalmazását a támogató kormányoktól különböző országok esetében is;</p> <p>3. A támogató kormányok minden erőfeszítést megtesznek, hogy területi alegységeik is „Nemzeti Bánásmódot” alkalmazzanak;</p> <p>4. Ez a Nyilatkozat nem foglalkozik a támogató kormányok azon jogával, hogy szabályozzák a külföldi tőke bejövetelét vagy a külföldi vállalkozások alapításának feltételeit;</p>
Ellentmondásos követelmények	<p>III. Együttműködnek annak érdekében, hogy elkerüljék vagy a minimumra csökkentsék a multinacionális vállalkozásokat érintő ellentmondásos követelmények előírását, valamint figyelembe veszik a jelen dokumentum 2. Mellékletében lefektetett általános követelményeket és gyakorlati megközelítéseket³.</p>
A nemzetközi befektetések ösztönzői és csökkentői	<p>IV.1. Felismerik, hogy a közvetlen nemzetközi befektetés területén történő együttműködés erősítése szükséges;</p> <p>2. Ezennel felismerik azt az igényt, hogy megfelelő hangsúlyt kapjanak a támogató kormányok érdekei ezen a területen, melyekre hatással vannak a specifikus törvények, rendelkezések és adminisztratív gyakorlatok (a továbbiakban: „rendszerint”), melyek hivatalosan ösztönzik vagy csökkentik a közvetlen nemzetközi befektetéseket;</p>

³ A „Multinacionális vállalkozásokat érintő ellentmondásos követelményekre vonatkozó Általános megfontolások és gyakorlati megközelítések” szövege megtalálható az OECD honlapján: www.oecd.org/daf/investment/.

-
	3.	A támogató kormányok mindent megtesznek, hogy ezen rendszabályok a lehető legnagyobb mértékben átláthatók legyenek, hogy fontosságuk és céljuk felismerhető legyen, valamint a róluk szóló információ könnyen rendelkezésre álljon;
Konzultációs eljárások	V.	Készek egymással a fenti ügyekben a Tanács megfelelő Döntéseinek betartásával tárgyalni;
Felülvizsgálat	VI.	Időszakosan felülvizsgálják a fenti ügyeket abból a célból, hogy javítsák a támogató kormányok közötti nemzetközi gazdasági együttműködés hatékonyságát a nemzetközi befektetéseket és multinacionális vállalkozásokat érintő kérdésekben.

Az OECD irányelvei multinacionális vállalkozások számára: szöveg és végrehajtási eljárások

Szöveg

Bevezetés

1. Az OECD *Irányelvek multinacionális vállalkozások számára* (az *Irányelvek*) a kormányok által a multinacionális vállalkozások részére tett ajánlásokat foglalják magukban. Önkéntes elveket és szabályokat nyújtanak a vonatkozó törvényekkel összhangban álló felelősségteljes üzletvitelhez. Az *Irányelvek* célja annak biztosítása, hogy ezen vállalkozások tevékenysége összhangban álljon a kormányok politikájával, hogy erősítse a vállalkozások és azon társadalmak közötti kölcsönös bizalmat, ahol a nevezett vállalkozások működnek, hogy javuljon a nemzetközi befektetések légköre és hogy a multinacionális vállalkozások nagyobb mértékben járuljanak hozzá a fenntartható fejlődéshez. A jelen *Irányelvek* az *OECD Nyilatkozat nemzetközi befektetésekről és multinacionális vállalkozásokról* című dokumentum részét képezik, melynek egyéb részei a nemzeti bánásmóddal, a vállalkozásokra vonatkozó ellentmondásos követelményekkel és a nemzetközi befektetésekre gyakorolt ösztönző és csökkentő hatásokkal foglalkoznak.

2. A nemzetközi üzleti élet az utóbbi időkben messzemenő strukturális változásokat élt meg, és maguk az *Irányelvek* is módosításaikban tükrözték ezeket a változásokat. A szolgáltatási és intenzív tudást igénylő iparágak felemelkedésével szolgáltatói és technológiai vállalkozások jelentek meg a nemzetközi piacon. A nagyvállalatok még mindig vezető szerepet játszanak a nemzetközi befektetésekből, és olyan trend érzékelhető, mely a nagy volumenű nemzetközi egyesülések felé mutat. Ugyanakkor nőtt a kis- és középvállalkozások által végrehajtott nemzetközi befektetések száma is, és ezek a vállalatok ma jelentős szerepet játszanak a nemzetközi porondon. A multinacionális vállalkozások, belföldi társaikhoz hasonlóan, úgy fejlődtek, hogy az üzleti intézkedések és szervezeti formák szélesebb skáláját tudják felmutatni. A vállalkozások határait stratégiai szövetségek és a beszállítókkal és alvállalkozókkal létrehozott szorosabb kapcsolatok teszik elmosódottá.

3. A multinacionális vállalkozások szerkezetében történt gyors fejlődés a fejlődő világban kifejtett tevékenységükben is tükröződik, ahol gyorsan nőtt a közvetlen külföldi befektetések mértéke. A fejlődő országokban a multinacionális vállalkozások túlnőttek az elsődleges gyártó és természeti kincseket kitermelő iparágakon és gyártó, összeszerelő, belföldi piacfejlesztő és szolgáltató vállalkozásokká fejlődtek.

4. A multinacionális vállalkozások tevékenysége a nemzetközi kereskedelmen és befektetéseken keresztül erősítette és elmélyítette azokat a szálakat, melyek OECD gazdaságokat egymással és a világ többi részével összekötik. Ezek a tevékenységek jelentős hasznot hoznak a származási és befogadó országoknak egyaránt. Ez a haszon tovább nő, ha a multinacionális vállalkozások a termékeket és szolgáltatásokat versenyképes árakon kínálják a fogyasztóknak és ha elfogadható hozadékot adnak a tőkeszolgáltatóknak. Kereskedelmi és befektetési tevékenységeik hozzájárulnak a tőke, a technológia és az emberi és természeti erőforrások hatékony felhasználásához. Lehetővé teszik a technológia átadását a világ régiói között és a helyi körülményeket tükröző technológiák kifejlesztését. A formális és munkahelyi képzésen keresztül a vállalkozások elősegítik az emberi tőke fejlődését a befogadó országokban.

5. A gazdasági változások természete, mértéke és sebessége új stratégiai kihívások elé állította a vállalkozásokat és részvényeseiket. A multinacionális vállalkozásoknak lehetőségük van a fenntartható fejlődéshez szükséges legjobb gyakorlat alkalmazására, melynek célja, hogy erősítse a szociális, gazdasági és környezetvédelmi célkitűzések közötti koherenciát. A multinacionális vállalkozásoknak sokkal nagyobb lehetőségük van a fenntartható növekedés elősegítésére, ha a kereskedelmet és a befektetéseket nyitott, versenyképes és megfelelően szabályozott piaci keretek között végzik.

6. Számos multinacionális vállalkozás bizonyította, hogy a magas szintű üzleti tevékenység tisztelete elősegítheti a növekedést. A mai verseny erős, a multinacionális vállalkozások többrétű törvényi, társadalmi és szabályozási helyzettel állnak szemben. Ebben a környezetben egyes vállalkozások kísértést érezhetnek, hogy figyelmen kívül hagyják a megfelelő működési szabványokat és elveket, s ezáltal meg nem érdemelt versenyelőnyt szerezzenek. A kevesek ilyen magatartása kérdésessé teheti a többség reputációját is, és társadalmi aggodalmakat kelthet.

7. Számos vállalkozás úgy válaszolt ezekre az aggályokra, hogy belső programokat, irányelveket és igazgatási rendszereket dolgozott ki, amelyek megerősítik elkötelezettségüket a társadalmi problémák, a helyes gyakorlatok valamint a helyes üzleti és munkavállalói magaviselet iránt. Némelyikük konzultációs, auditáló és tanúsítványt adó szolgáltatásokat vett igénybe, hogy hozzájáruljon a szakértelem felhalmozódásához ezeken a területeken. Ezek az erőfeszítések elősegítették a társadalmi párbeszédet arról, hogy mi számít helyes üzletvitelnek. Az *Irányelvek* bemutatják a támogató kormányok által közösen elvárt üzleti magatartásokat és referenciapontként szolgálnak a vállalkozások számára. Így az irányelvek kiegészítik és megerősítik a privát erőfeszítéseket a felelősségteljes üzletvitel meghatározására és megvalósítására.

8. A kormányok együttműködnek egymással és egyéb szereplőkkel, hogy megerősítsék azokat a nemzetközi jogi és politikai kereteket, amelyek között az üzleti élet folyik. Ez a folyamat a második világháború utáni periódusban vette kezdetét, aminek első lépése az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 1948-as elfogadása volt. A fejlődés legújabb állomásait a „Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) Kiáltványa a munkahelyi elvekről és jogokról”, a „Riói Kiáltvány a környezetvédelemről és a fejlődésről”, az Agenda 21 és a „Koppenhágai Kiáltvány a társadalmi fejlődésről” című dokumentumok alkották.

9. Az OECD is hozzájárult a nemzetközi politikai keretek kialakulásához. Az újabb keletű fejlesztések között található a következő dokumentumok elfogadása: „Konvenció a külföldi köztisztviselők nemzetközi üzleti tranzakciók során történő megvesztegetése elleni harcról”, az „OECD Vállalatirányítási elvei” és az „OECD Irányelvek a fogyasztóvédelem területén az elektronikus kereskedelem viszonylatában”, valamint a jelenleg is folyó munka az alábbi dokumentumon: „OECD Irányelvek a belső árak szabályozásával történő vállalatirányításról multinacionális vállalatok és adóhivatalok részére”.

10. Az *Irányelveket* támogató kormányok közös célja, hogy előmozdítsák a multinacionális vállalatok pozitív hozzájárulását a gazdasági, környezeti és társadalmi fejlődéshez, valamint, hogy a működésük során esetleg előforduló nehézségeket minimálisra csökkentsék. A cél eléréséhez vezető úton a kormányok társra találnak az ugyanezen célokért saját módszereikkel küzdő vállalatok, szakszervezetek és egyéb nem kormányzati szervezetek személyében. A kormányok azáltal segíthetnek, hogy hatékony belföldi politikai kereteket hoznak létre, ami stabil makrogazdasági politikát, a cégek diszkrimináció-mentes kezelését, megfelelő szabályozást és körültekintő ellenőrzést, pártatlan bíróságokat és a törvény részrehajlás nélküli betartását, valamint hatékony és tisztességes közigazgatást jelent. A kormányok azáltal is segíthetnek, hogy fenntartják és előmozdítyják a fenntartható növekedést támogató megfelelő szabványokat és politikákat, és folyamatos reformokat hoznak, melyek biztosítják, hogy az állami szektor tevékenysége eredményes és hatásos legyen. Az *Irányelveket* támogató kormányok elkötelezettek aziránt, hogy folyamatosan javítják bel- és külpolitikájukat, szem előtt tartva az összes ember jólétének és életkörülményeinek javítását.

I. Fogalmak és alapelvek

1. Az *Irányelvek* ajánlások, melyeket a kormányok közösen javasolnak multinacionális vállalkozások számára. Alapelveket és szabványokat adnak az alkalmazható törvényekkel összhangban álló helyes gyakorlat kialakításához. A vállalkozások az *Irányelveket* önként tartják be, törvényi úton nem tehetők kötelezővé.

2. Mivel a multinacionális vállalkozások tevékenysége az egész világot átfogja, ezen a területen a nemzetközi együttműködésnek is minden országra ki kell terjednie. Az *Irányelveket* támogató kormányok arra buzdítják a területükön működő multinacionális vállalkozásokat, hogy tartsák tiszteletben az *Irányelveket* működési területüktől függetlenül, az egyes befogadó országok sajátos körülményeinek figyelembevételével.

3. Az *Irányelvek* alkalmazásához nem szükséges a multinacionális vállalkozások precíz meghatározása. Ezek a vállalkozások általában olyan vállalatokat vagy egyéb üzleti egységeket takarnak, amelyek egynél több országban működnek és úgy kapcsolódnak, hogy különböző formában össze tudják hangolni tevékenységüket. Bár előfordulhat, hogy ezen üzleti egységek közül egy vagy több számottevően képes befolyásolni a többiek tevékenységét, azonban autonómiájuk mértéke a vállalkozásokon belül minden multinacionális vállalat esetében különbözik. Tulajdonjog szerint lehetnek magán, állami vagy vegyes tulajdonban. Az *Irányelvek* a multinacionális vállalkozás összes üzleti egységére (anyavállalatokra és/vagy a helyi egységekre) vonatkoznak. Az adott üzleti egységek közötti tényleges feladatmegosztástól függően elvárható, hogy együttműködjenek és segítsék egymást az *Irányelvek* betartásában.

4. Az *Irányelveknek* nem célja, hogy különböző bánásmódot vezessenek be a multinacionális illetve a belföldi vállalkozások között; mivel minden vállalkozás részére tükrözik a helyes gyakorlatot. Ennek megfelelően a multinacionális és a belföldi vállalkozásoktól ugyanaz várható el tevékenységük során, ahol az *Irányelvek* mindkettőjükre alkalmazhatók.

5. A kormányok célja, hogy a vállalkozások az *Irányelveket* a lehető legszélesebb körben tartsák tiszteletben. Bár tisztában vannak vele, hogy a kis- és közepes vállalkozások kapacitása nem akkora, mint a nagy cégeké, az *Irányelveket* támogató országok ennek ellenére arra buzdítják őket, hogy a lehető legnagyobb mértékben tartsák be az *Irányelvek* ajánlásait.

6. Az *Irányelveket* támogató kormányok nem használhatják azokat protekcionista célokra vagy olyan módon, ami megkérdőjelezi bármely olyan ország viszonylagos előnyét, amelyben egy multinacionális vállalkozás beruházást folytat.

7. A kormányoknak jogukban áll meghatározni azokat a körülményeket, amelyek között a multinacionális vállalkozások a fennhatóságuk alatt tevékenykedhetnek, a nemzetközi törvényektől függően. A multinacionális vállalkozások különböző országokban található üzleti egységeire az adott országok törvényei vonatkoznak. Amennyiben a multinacionális vállalkozásokra a támogató kormányok részéről egymással ellentmondó rendelkezések vonatkoznak, az érintett kormányok jóhiszemű együttműködés során megoldják az esetlegesen előforduló problémákat.

8. Az *Irányelveket* támogató kormányok úgy adják közre azokat, hogy feltételezik, mindegyik kormány teljesíti azon kötelességét, hogy igazságosan és a nemzetközi törvények, valamint a szerződésben lefektetett kötelezettségek betartásával kezeli a vállalkozásokat.

9. A vállalkozások és a befogadó országok kormányai között felmerülő jogi problémák orvoslására ajánlott a megfelelő nemzetközi vitaelrendezési mechanizmusok igénybevétele, ideértve a döntőbírókat is.

10. Az *Irányelveket* támogató kormányok előmozdítják és ösztönzik azok alkalmazását. Nemzeti Kapcsolattartó Pontokat hoznak létre, amelyek támogatják az *Irányelveket* és fórumként szolgálnak az *Irányelvek*hez kapcsolódó minden ügy megvitatására. A támogató kormányok továbbá részt vesznek a megfelelő felülvizsgálati és konzultációs folyamatokban, ahol megvitatják az *Irányelvek* értelmezését a változó világban.

II. Általános irányelvek

A vállalkozásoknak maximálisan figyelembe kell venniük annak az országnak az érvényben levő szabályait, ahol működnek, valamint az egyéb érdekelték szempontjait. Ebben az értelemben a vállalkozások:

1. Járuljanak hozzá a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődéshez, hogy fenntartható növekedést érhessenek el.

2. Tartsák tiszteletben a tevékenységük által érintettek emberi jogait, a befogadó kormány nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban.

3. A helyi közösséggel szorosan együttműködve ösztönözzék a helyi kapacitás – ideértve az üzleti érdekeket – növekedését, valamint fejlesszék a vállalkozás tevékenységét a belföldi és külföldi piacokon, a helyes kereskedelmi gyakorlatokkal összhangban.

4. Ösztönözzék az emberi tőke képzését, különösen munkahelyek és az alkalmazottak képzési lehetőségeinek megteremtésével.

5. Tartózkodjanak a törvényi vagy rendelkezési keretek között nem szabályozott környezetvédelmi, egészségügyi, biztonsági, munkaügyi, adóügyi, pénzügyi vagy egyéb tárgyi kivételezések kérésétől vagy elfogadásáról.

6. Támogassák és tartsák be a helyes vállalati vezetési alapelveket, alakítsanak ki és kövessenek helyes vállalatvezetési gyakorlatokat.

7. Alakítsanak ki és alkalmazzanak hatásos önellenőrző mechanizmusokat és irányítási rendszereket, amelyek támogatják a vállalkozások és a működési területükön található társadalmak közötti kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatot.

8. A rendszabályok megfelelő közzétételével – képzési programokon keresztül is – segítsék elő, hogy az alkalmazottak tisztában legyenek és betartsák a vállalati rendszabályokat és politikát.

9. Tartózkodjanak a diszkriminatív vagy fegyelmi lépésektől olyan alkalmazottak esetében, akik jóhiszemű jelentést tesznek a vállalati vezetés vagy a felelős állami hivatalok számára, a törvényt, az *Irányelveket* vagy a vállalkozás szabályzatát megszegő gyakorlatokról.

10. Lehetőség szerint ösztönözzék az üzleti partnereket, ideértve a beszállítókat és alvállalkozókat, hogy az *Irányelvekkel* összhangban álló vállalati alapelveket kövessenek.

11. Tartózkodjanak a helyi politikai tevékenységekben való nem megfelelő részvételtől.

III. Közzététel

1. A vállalkozások biztosítsák a tevékenységüket, struktúrájukat, pénzügyi helyzetüket és teljesítményüket bemutató információ időben történő, rendszeres, megbízható és releváns közzétételét. Az információt a vállalkozás egészére, valamint megfelelő esetben üzleti egységekre vagy földrajzi területekre vonatkozóan kell közzétenni. A vállalkozások közzétételre vonatkozó szabályzatát a vállalkozás természetéhez, méretéhez és helyéhez kell igazítani, megfelelően figyelembe véve a költségeket, az üzleti tiktól és egyéb, a versenyképességre kiható körülményeket.

2. A vállalkozások alkalmazzanak magas minőségi szabványokat a közzététel, a könyvelés és az auditálás lefolytatására. A vállalkozások továbbá lehetőség szerint alkalmazzanak szigorú minőségi szabványokat a nem pénzügyi információ tekintetében is, ideértve megfelelő esetben az esetleges környezetvédelmi vagy társadalmi jelentéseket. Tegyék közzé a pénzügyi és nem pénzügyi információ összegyűjtésének és kiadásának szabályait és irányelveit.

3. A vállalkozások tegyék közzé a rájuk vonatkozó alapvető információkat, mint például a vállalat neve, telephelye, struktúrája, az anyavállalat és főbb társvállalatainak neve, címe és telefonszáma, valamint a tulajdoni hányadok, a társvállalatok közvetlen vagy közvetett tulajdonlása, ideértve a vállalatok közötti részvénytulajdonlást is.

4. A vállalkozások továbbá tegyék közzé az alábbiakra vonatkozó lényeges információkat:

- A vállalat pénzügyi és működési eredményei;
- A vállalat célkitűzései;
- A főbb részvénytulajdonosok és szavazati jogok;
- Az igazgatótanács tagjai és a főbb vezetők neve, valamint díjazásuk;
- Előrelátható főbb kockázati tényezők;
- A munkavállalókat és egyéb részvényeseket érintő főbb ügyek;
- Irányítási struktúrák és szabályok.

5. A vállalatok ezentúl további információt is adjanak közre, ami az alábbiakat tartalmazhatja:

- A nyilvánosságnak szánt érték- vagy üzletviteli beszámolók, amelyek tartalmazzák a vállalkozás társadalmi, etikai és környezetvédelmi politikáját, valamint a vállalat által alkalmazott egyéb viselkedési szabályokat. A vállalat emellett közzéteheti a szabályok elfogadásának dátumát, valamint azokat az országokat és üzleti egységeket, melyekre az adott szabályzatok vonatkoznak, valamint ezek betartását;
- A kockázat-kezelésre és a törvények betartására, valamint az üzletvitelről adott beszámolókra vonatkozó információ;
- A munkavállalókkal és egyéb részvényesekkel tartott kapcsolatra vonatkozó információ.

IV. Foglalkoztatás és ipari kapcsolatok

Az alkalmazott törvények, szabályozások és az érvényes munkaviszonyok és foglalkoztatási gyakorlatok keretein belül a vállalkozások:

1.

- Tartsák tiszteletben a munkavállalók azon jogát, hogy képviselőiket szakszervezetek és egyéb jóhiszemű munkavállalói képviselőikön keresztül érvényesítsék, hogy konstruktív tárgyalásokat kezdeményezzenek akár személyesen, akár a munkaadói szövetségeken keresztül, abból a célból, hogy megállapodást kössenek a foglalkoztatási feltételekről;
- Járuljanak hozzá a gyermekek dolgoztatásának hathatós eltörléséhez;
- Járuljanak hozzá a kényszer- vagy egyéb kierőszakolt munkavégzés minden formájának eltörléséhez;
- Ne alkalmazzanak hátrányos megkülönböztetést alkalmazottaikkal szemben a foglalkoztatás vagy hivatás területén faj, bőrszín, nem, vallás, politikai nézet, nemzetiség vagy társadalmi származás alapján, kivéve, ha a munkavállalók szelektív kiválasztása olyan megalapozott kormányzati politikát követ, amely nagyobb foglalkoztatási esélyegyenlőséget biztosít vagy ha a képességek az adott munkakör betöltéséhez szükségesek.

2.

- Biztosítsanak a munkavállalók képviselői számára olyan lehetőségeket, amelyek a hatékony kollektív szerződés létrejöttéhez szükségesek;
- Adjának meg minden olyan információt a munkavállalók képviselőinek, amelyek a munkakörülményekről való érdemi tárgyalásokhoz szükségesek;
- Segítsék elő a mindkét felet érintő kérdésekről történő konzultációt és együttműködést a munkaadók és a munkavállalók, valamint azok képviselői között.

3. Nyújtsanak információt a munkavállalók és képviselőik részére, hogy azok igaz és tiszta képet kapjanak az üzleti egység, vagy szükség esetén az egész vállalkozás teljesítményéről.

4.

- Olyan munkáltatói és ipari kapcsolati szabályokat alkalmazzanak, amelyek semmivel sem kevésbé előnyösek, mint a befogadó ország hasonló munkáltatói által alkalmazott szabályok;
- Tevékenységük során tegyék meg a szükséges lépéseket a munkahelyi egészség és balesetvédelem biztosítására.

5. Tevékenységük során a lehető legnagyobb mértékben alkalmazzanak helyi munkaerőt, valamint a munkavállalók képviselőivel és szükség szerint a vonatkozó kormányhivatalokkal együttműködve nyújtsanak képzést azzal a céllal, hogy javítsák a szakismeretek szintjét.

6. Amennyiben működésük során olyan változtatásokat mérlegelnek, amelyek nagymértékben befolyásolnák a munkavállalók megélhetését, különösen egy üzleti egység bezárásakor, ha az kollektív leépítésekkel vagy elbocsátásokkal jár, adjanak megfelelő tájékoztatást a változásokról a munkavállalók képviselőinek, és alkalmas esetben, a felelős kormányhivataloknak, valamint működjenek együtt a munkavállalói képviselőkkel és a megfelelő kormányhivatalokkal, hogy a lehető legnagyobb mértékben csökkentsék a kedvezőtlen hatásokat. Az egyes esetek speciális körülményeinek fényében helyes lenne, ha a vezetés a végső döntés előtt adna ilyen jellegű tájékoztatást. Egyéb eszközök is igénybe vehetők, hogy megfelelő együttműködés alakulhasson ki az ilyen jellegű döntések hatásainak csökkentése érdekében.

7. A munkavállalók képviselőivel a foglalkoztatás körülményeiről folytatott jóhiszemű tárgyalások során, vagy amikor a munkavállalók szervezkedési jogukat gyakorolják, ne fenyegetőzzenek azzal, hogy a szervezeti egység egészét vagy egy részét kivonják az adott országból, vagy a vállalkozás más országban található hasonló üzleti egységeiből hoznak munkavállalókat, hogy méltánytalan módon befolyásolják ezeket a tárgyalásokat, vagy megakadályozzák a szervezkedési jog gyakorlását.

8. Tegyék lehetővé, hogy az alkalmazottaik felhatalmazott képviselői tárgyalhassanak a kollektív szerződésről vagy a munkavállalók és a vezetés közötti kapcsolatokról, valamint biztosítsák, hogy a felek a mindkét oldalt érintő ügyekben a vezetőség olyan képviselőivel konzultálhassanak, akik rendelkeznek a megfelelő felhatalmazással, hogy dönthessenek az adott kérdésben.

V. Környezetvédelem

A vállalkozások, a működési területüket magában foglaló ország törvényei, szabályozásai és adminisztratív gyakorlatai keretén belül, valamint a vonatkozó nemzetközi megállapodásokat, elveket, célokat és szabványokat figyelembe véve fordítsanak megfelelő figyelmet a környezet, a közegészség és a biztonság védelmére, valamint általában tevékenységüket olyan módon folytassák, hogy az hozzájáruljon a fenntartható növekedés magasabb céljának eléréséhez. Különösképpen pedig, a vállalkozások:

1. Hozzanak létre és tartsanak fenn egy, a vállalkozásnak megfelelő környezetvédelmi rendszert, ideértve:

- A tevékenységük által kiváltott környezeti, egészségügyi és biztonsági hatásokról szóló megfelelő és időszerű információk összegyűjtését és értékelését;

- A javuló környezetvédelmi teljesítmény érdekében történő mérhető célok és szükség esetén előirányzatok kitűzését, beleértve ezen célkitűzések további fontosságának értékelését; valamint
- A környezetvédelmi, egészségügyi és biztonsági feladatok vagy célkitűzések megvalósítása során elért haladás rendszeres figyelemmel kísérését és felülvizsgálatát.

2. Figyelembe véve a költségekre, üzleti titokra és a szellemi tulajdonjogok védelmére vonatkozó szempontokat:

- Szolgáltassanak megfelelő és időszerű információt a nyilvánosság és az alkalmazottak számára a vállalkozás tevékenységeinek potenciális környezeti, egészségügyi és biztonsági hatásairól, amibe beletartozhat a javuló környezetvédelmi teljesítmény terén elért fejlődésről szóló jelentés; valamint
- Folytassanak megfelelő és jól időzített kommunikációt és konzultációt azokkal a közösségekkel, akiket a vállalkozás környezetvédelmi, egészségügyi és biztonsági politikája és annak megvalósítása közvetlenül érint.

3. Mérjék fel és döntéshozatali folyamataikban vegyék figyelembe a vállalkozás által alkalmazott eljárásokból fakadó, valamint az általa előállított termékek és nyújtott szolgáltatásokból származó előrelátható környezetvédelmi, egészségügyi és biztonsági hatásokat, a termékek, szolgáltatások, illetve eljárások teljes életciklusa alatt. Ha a javasolt tevékenységeknek jelentős környezetvédelmi, egészségügyi vagy biztonsági kihatásai lehetnek, és ahol ezek a tevékenységek felelős kormányhivatali döntéstől függenek, készítsenek el egy megfelelő környezeti hatástanulmányt.

4. A kockázatok tudományos vagy technikai megértésével összhangban, ha fennáll annak a veszélye, hogy a környezet súlyos károkat szenved, beleértve az emberek egészségét és biztonságát, ne használják ürügynek a tudományos bizonyíték hiányosságát, hogy elodázzák a kár megelőzésére vagy csökkentésére szolgáló költséghatékony intézkedéseket.

5. Dolgozzanak ki kárelhárító terveket vészhelyzet esetére a tevékenységükből – beleértve a baleseteket és a vészhelyzeteket is – származó súlyos környezeti és egészségügyi károk megelőzésére, csökkentésére vagy leküzdésére, valamint olyan mechanizmusokat, melyek elősegítik a megfelelő hatóságok felé történő azonnali jelentéstételt.

6. Folyamatosan törekedjenek a vállalati környezetvédelmi teljesítmény állandó javítására azáltal, hogy alkalmas esetben olyan tevékenységeket ösztönöznek, mint:

- A vállalkozás egészében olyan technológiák és működési eljárások alkalmazása, amik megfelelnek a vállalkozás környezetvédelmi szempontból legjobban teljesítő részére szabványoknak;
- Olyan termékek vagy szolgáltatások kifejlesztése, amelyeknek nincs túlzott környezetvédelmi hatásuk; rendeltetésszerű alkalmazásuk biztonságos; energia- és természeti erőforrás-felhasználásukban hatékonyak; újrahasznosíthatók, újrafeldolgozhatók vagy biztonságosan ártalmatlaníthatók;
- Annak biztosítása, hogy a fogyasztók tisztában legyenek a vállalkozás termékeinek és szolgáltatásainak használatából eredő környezeti hatásokkal;
- Kutatások folytatása a vállalkozás környezetvédelmi teljesítményének hosszú távú javítása érdekében.

7. Nyújtsanak megfelelő oktatást és képzést alkalmazottaik számára környezetvédelmi, egészségügyi és biztonsági témákban, ideértve a veszélyes anyagok kezelését, valamint a környezeti balesetek megelőzését, valamint általánosabb környezeti irányítási területeket, mint például a környezeti hatások felmérése, a nyilvánossággal való kapcsolat és környezetbarát technológiák.

8. Járuljanak hozzá a környezetre figyelmet fordító és gazdaságilag hatékony közpolitika kialakulásához, például olyan partneri kapcsolatok vagy kezdeményezések révén, amik elősegítik a környezetvédelem iránti nagyobb figyelmet és a környezet védelmét.

VI. Megvesztegetés elleni küzdelem

A vállalkozások sem közvetlenül, sem közvetetten nem ajánlhatnak, ígérhetnek, adhatnak vagy követelhetnek kenőpénzt vagy egyéb meg nem érdemelt előnyt, hogy egy üzletet megszerezzenek, megtartsanak, vagy egyéb meg nem engedett előnyhöz jussanak. Hasonlóképpen a vállalkozásoktól nem kérhető vagy nem várható el kenőpénz vagy egyéb meg nem érdemelt előny nyújtására. Különösképpen pedig:

- Nem ajánlhatják fel, és nem engedhetnek olyan követelésnek, hogy közhivatalnokoknak vagy üzleti partnerek alkalmazottainak egy szerződés ellenértékének bármilyen részét megfizetik. Nem használhatnak alvállalkozói szerződéseket, vételi megbízásokat vagy konzultációs megállapodásokat annak eszközével, hogy a kifizetéseket közhivatalnokok, üzleti partnerek alkalmazottai, üzletfelek vagy rokonok számára átjuttassák.
- Biztosítsák, hogy a megbízottak díjazása megfelelő és csak legitim szolgálatokért jár. Ahol kéri, a vállalkozások vezessenek a megbízottakról egy listát, ahol azokat sorolják fel, akiket köztisztviselőkkel vagy állami tulajdonú vállalatokkal lebonyolított tranzakciókban alkalmaznak, és ezt a listát az illetékes hatóságok számára hozzáférhetővé kell tenni.
- Tegyék átláthatóbbá tevékenységüket a megvesztegetés és hivatali zsarolás elleni küzdelem során. Az elképzelhető intézkedések között szerepelhetnek a megvesztegetés és hivatali zsarolás elleni nyilvános állásfoglalások, valamint olyan, a vállalat által meghonosított irányítási rendszerek közzététele, melyekkel az ilyen jellegű elkötelezettségüknek eleget tesznek. A vállalkozás továbbá segítse elő a nyilvánossággal folytatott párbeszédet valamint a nyitottságot a nyilvánosság felé, hogy ezáltal a nyilvánosság tisztában legyen a megvesztegetés és hivatali zsarolás elleni küzdelemmel és együttműködést tanúsítson.
- Az irányelvek terjesztésével, képzési programokkal és fegyelmező eljárásokkal biztosítsák, hogy az alkalmazottak tisztában legyenek a vállalat megvesztegetés és hivatali zsarolás elleni szabályzatával, és betartsák azt.
- Dolgozzanak ki egy olyan irányítás-ellenőrző rendszert, amely akadályozza a megvesztegetést és a korrupciót, valamint alkalmazzanak olyan pénzügyi, adó nyilvántartási és auditáló gyakorlatokat, amelyek elejét veszik a könyvelésben nem szereplő vagy titkos bankszámláknak, vagy olyan dokumentumok létrehozásának, amik nem pontosan és tisztességesen tüntetik fel a vonatkozó tranzakciókat.
- Nem adhatnak illegális támogatást közhivatalra pályázó jelöltek, politikai pártok vagy egyéb politikai szervezetek számára. A támogatásoknak teljes mértékben be kell tartaniuk a nyilvános közzétételi követelményeket és jelentést kell róluk készíteni a felső vezetés számára.

VII. Fogyasztói érdekek

A fogyasztókkal való érintkezéskor a vállalatok a tisztességes üzleti, marketing és hirdetési gyakorlatok szerint járjanak el, és tegyenek meg minden ésszerű lépést, hogy garantálják az általuk nyújtott termékek vagy szolgáltatások biztonságosságát és minőségét. Különösképpen pedig:

- Biztosítsák, hogy az általuk nyújtott termékek és szolgáltatások megfeleljen minden egyezményes és törvényileg előírt fogyasztói egészségügyi és biztonsági szabványnak, ideértve az egészségre káros hatásra figyelmeztető, a termék biztonságára vonatkozó vagy információt nyújtó feliratokat.
- A termékeknek vagy szolgáltatásoknak megfelelően nyújtsanak pontos és világos információt azok tartalmára, biztonságos használatára, karbantartására, tárolására és ártalmatlanítására vonatkozóan, s ezzel lehetővé tegyék a fogyasztók számára, hogy az információk alapján maguk dönthessenek.
- Gondoskodjanak átlátható és hatékony eljárásokról, melyekkel a fogyasztói panaszokat kezelik, valamint járuljanak hozzá a fogyasztókkal felmerült jogviták méltányos, időben történő megoldásához, túlzott költségek vagy terhek nélkül.
- Ne tegyenek valótlan állítást, ne hallgassanak el valós információt és ne folytassanak semmilyen más gyakorlatot, ami megtévesztő, félrevezető, csalárd vagy tisztességtelen.
- Tartsák tiszteletben a fogyasztók magánéleti jogait és biztosítsák a személyes adatok védelmét.
- Teljes mértékben és átláthatóan működjenek együtt az állami hatóságokkal a termékeik fogyasztásából vagy használatából eredő súlyos közegészségügyi vagy biztonsági veszélyforrások kiküszöbölése vagy elhárítása érdekében.

VIII. Tudomány és technológia

A vállalkozások:

- Törekedjenek arra, hogy tevékenységük kompatibilis legyen a működési területük országának tudományos és technológiai (T&T) politikájával, és lehetőség szerint járuljanak hozzá a helyi és nemzeti innovációs kapacitás fejlődéséhez.
- Amennyiben üzleti tevékenységük során lehetséges, alkalmazzanak olyan gyakorlatokat, amelyek lehetővé teszik a technológia és know-how átadását és gyors elterjedését, a szellemi tulajdonjogok védelmének kellő tiszteletben tartásával.
- Lehetőség szerint folytassanak tudományos és technológiai fejlesztési munkákat a befogadó országokban a helyi piaci igények kielégítésére, valamint alkalmazzanak a helyi országból származó tudományos és technikai személyzetet és ösztönözzék képzésüket, az üzleti igények figyelembe vételével.
- A szellemi tulajdonjogok használati licencjogának vagy a technológiának egyéb módon történő átadását ésszerű feltételek és körülmények között tegyék, valamint oly módon, hogy az hozzájárul a befogadó ország hosszú távú fejlődéséhez.
- Ahol fontos az üzleti célkitűzések szempontjából, építsenek ki kapcsolatokat a helyi egyetemekkel és állami kutatóintézetekkel, valamint a helyi iparral vagy ipari társulásokkal együttműködve vegyenek részt kutatási projekteknél.

IX. Verseny

A vállalkozások a vonatkozó törvények és szabályozások keretén belül tevékenységüket versenyszellemben folytassák. A vállalkozások különösen:

- Tartózkodjanak a versenytársakkal való versenyellenes megállapodások megkötésétől vagy végrehajtásától:
 - Árszabályozás;
 - Manipulációs ajánlattétel (összejátszásos tenderek);
 - Termelési restriktciók vagy kvóták megállapítása; vagy
 - Abból a célból, hogy megosszák vagy felosszák a piacokat fogyasztók, beszállítók elosztása, felségterületek vagy kereskedelmi ágazatok kijelölése által.
- Minden tevékenységüket a vonatkozó versenytörvények szellemében folytassák, figyelembe véve az olyan hatásköri területek verseny törvényeinek alkalmazhatóságát is, amelyek gazdaságát valószínűleg sértené a vállalkozások részéről tapasztalt versenyellenes tevékenység.
- Működjenek együtt a fenti hatásköri területek versenyhatóságaival többek között oly módon és a vonatkozó törvények és a megfelelő biztosítékok szerint, hogy információkérésre minél hamarabb és a lehető legteljesebb módon reagáljanak.
- Segítsék elő, hogy az alkalmazottak tisztában legyenek a vonatkozó versenytörvények és szabályozások betartásának fontosságával.

X. Adózás

Fontos, hogy a vállalkozások járuljanak hozzá a befogadó országok államháztartásához azáltal, hogy időben eleget tesznek adózási kötelezettségeiknek. A vállalkozások különösen tartsák be az összes olyan ország adótörvényeit és rendelkezéseit, ahol tevékenységet folytatnak, és tegyenek meg minden tőlük telhetőt, hogy e törvények és rendelkezések betűjének és szellemének megfelelően járjanak el. Ez olyan intézkedések meghozatalát jelenti, mint a tevékenységhez kapcsolódó adók helyes megállapításához szükséges információ átadása a megfelelő hatóságoknak, valamint a belső árak szabályozásával történő vállalatirányítás gyakorlatának az önálló cselekvés elvéhez történő igazítása.

Alkalmazási eljárások

Az OECD Tanácsának döntése az OECD multinacionális vállalatok számára készült Irányelveivel kapcsolatban

2000. június

A TANÁCS,

- Figyelembe véve a Gazdasági Fejlesztési és Együtműködési Szervezet Konvencióját, amit 1960. december 14.-én fogadtak el;
- Figyelembe véve az OECD Nyilatkozatát nemzetközi beruházásokról és multinacionális vállalkozásokról (a „Nyilatkozat”), amelyben a támogató országok kormányai („támogató országok”) közösen ajánlják a területükön vagy területükről tevékenykedő multinacionális vállalkozásoknak az „Irányelvek multinacionális vállalkozások számára” című dokumentum (az „Irányelvek”) betartását;
- Felismerve, hogy mivel a multinacionális vállalkozások működése az egész világra kiterjed, a Nyilatkozattal kapcsolatos nemzetközi együttműködésnek is minden országra ki kell terjednie;
- Figyelembe véve a Nemzetközi Befektetésekkel és Multinacionális Vállalkozásokkal foglalkozó Bizottság hatáskörét, különös tekintettel a Nyilatkozattal [C(84)171(Végleges), megújítva C/M(95)21] kapcsolatos kötelességeire;
- Figyelembe véve az 1976-os Nyilatkozat első Felülvizsgálatáról szóló Jelentést [C(79)102(Végleges)], a Nyilatkozat második Felülvizsgálatáról szóló Jelentést [C/MIN(84)5(Végleges)], a Nyilatkozat 1991-es Felülvizsgálatáról szóló Jelentést [DAFFE/IME(91)21], valamint az Irányelvek 2000-es Felülvizsgálatáról szóló Jelentést [C(2000)96];
- Figyelembe véve a Tanács 1984 júniusi Második, Javított Döntését [C(84)90], mely 1991 júniusában módosításra került [C/MIN(91)7/ANN1];

- Figyelembe véve, hogy kívánatos az Irányelvekben foglaltakról történő konzultációs eljárások hatékonyabbá tételének, valamint az Irányelvek hatékonyságának előmozdítása;
- A Nemzetközi Befektetésekkel és Multinacionális Vállalkozásokkal foglalkozó Bizottság javaslata alapján:

AZ ALÁBBI HATÁROZATOT HOZZA:

Visszavonja a Tanács 1984 júniusi Második, Javított Döntését [C(84)90], mely 1991 júniusában került módosításra [C/MIN(91)7/ANN1], és az alábbiakkal helyettesíti:

I. Nemzeti kapcsolattartó pontok

1. A támogató országok kötelesek nemzeti kapcsolattartó pontokat létesíteni promóciós tevékenységek, valamint az érintett felek kikérdezése céljából és az utóbbiakkal való tárgyalás lefolytatására az Irányelvekben foglalt összes ügyben, hogy hozzájáruljanak az ezzel kapcsolatos problémák megoldásához, megfelelően figyelembe véve a mellékelt eljárási útmutatóban foglaltakat. Az ilyen rendelkezésre álló lehetőségekről értesítendő az üzleti közösség, a munkavállalói szervezetek, valamint minden egyéb érdekelt fél.

2. A különböző országokban található nemzeti kapcsolattartó pontoknak szükség esetén együtt kell működniük minden, az Irányelvekre vonatkozó ügyben, mely a tevékenységükkel kapcsolatos Általános eljárásként nemzeti szinten kell először tárgyalásokat folytatni, mielőtt más nemzeti kapcsolattartó ponttal érintkezésbe lépnének.

3. A nemzeti kapcsolattartó pontok évente kötelesek találkozni, hogy megosszák tapasztalataikat, valamint jelentést tegyenek a Nemzetközi Befektetésekkel és Multinacionális Vállalkozásokkal foglalkozó Bizottságnak.

II. A Nemzetközi Befektetésekkel és Multinacionális Vállalkozásokkal foglalkozó Bizottság

1. A Nemzetközi Befektetésekkel és Multinacionális Vállalkozásokkal foglalkozó Bizottság („CIME” vagy „a Bizottság”) időszakosan vagy egy támogató ország kérésére köteles eszmecsere szervezni az Irányelvekben foglalt ügyekről, valamint megosztani az azok alkalmazásában szerzett tapasztalatokat.

2. A Bizottság időszakosan köteles meghívni az Üzleti és Ipari OECD Tanácsadói Bizottságot (BIAC), valamint a Szakszervezeti OECD Tanácsadói Bizottságot (TUAC) (a „tanácsadó testületek”), valamint egyéb nem kormányzati szervezeteket, hogy kifejtsék nézeteiket az Irányelvekben lefektetett témákban. Emellett kérés szerint eszmecsere folytatható a tanácsadó testületekkel a fenti témákban.

3. A Bizottság határozhat úgy, hogy az Irányelvekben lefektetett ügyekben eszmecsere folytat a nem támogató országok képviselőivel.

4. A Bizottság felelős az Irányelvek magyarázatáért. A magyarázatot a követelményeknek megfelelően adják meg. Amennyiben egy vállalkozás igényli, lehetőséget kap az Irányelvekben

megfogalmazottakról alkotott véleményének szóbeli vagy írásbeli kifejtésére az érdekeit érintő ügyekben. A Bizottság nem hoz döntéseket az egyes vállalkozások tevékenységével kapcsolatban.

5. A Bizottság eszmecserét tart a nemzeti kapcsolattartó pontok tevékenységéről a célból, hogy elősegítse az Irányelvek hatékonyságát.

6. A Bizottság megfelelően figyelembe veszi a mellékelt Eljárási útmutatót, hogy eleget tegyen az Irányelvek hatékony működésének biztosítására vonatkozó köteletségének.

7. A Bizottság időszakosan jelentést tesz az Irányelvek által érintett ügyekről a Tanácsnak. Jelentéseiben a Bizottság lehetőség szerint figyelembe veszi a nemzeti kapcsolattartók által készített jelentéseket, a tanácsadó testületek, valamint az egyéb nem kormányzati szervezetek és nem támogató országok által kifejtett véleményeket.

III. A Döntés felülvizsgálata

Ez a Döntés időszakosan felülvizgálatra kerül. Erre a célra a Bizottság tesz ajánlást.

Eljárási útmutató

I. Nemzeti kapcsolattartó pontok

A nemzeti kapcsolattartó pontok (NCP-k) szerepe az Irányelvek hatékonyságának növelése. Az NCP-k a láthatóság, hozzáférhetőség, az átláthatóság és az elszámoltathatóság alapvető kritériumainak megfelelően működnek, a funkcionális ekvivalencia elérése érdekében.

A. Intézményes rendelkezések

A funkcionális ekvivalencia célkitűzésének megfelelően a támogató országok szabad kezet kapnak nemzeti kapcsolattartó pontjaik megszervezésében, miközben keresik a társadalmi partnerek – ideértve az üzleti társadalmat, a munkavállalói szervezeteket és egyéb érdekelt feleket, mint például a nem kormányzati szervezeteket – aktív támogatását.

Ennek megfelelően a nemzeti kapcsolattartó pont:

1. Lehet magas rangú kormányzati tisztviselő vagy egy kormányzati hivatal, amit egy magas rangú hivatalnok vezet. Ugyanakkor a nemzeti kapcsolattartó pont szervezhető kooperatív testület formájában, ahol helyet kapnak egyéb kormányzati hivatalok képviselői is. Meghívhatók továbbá az üzleti társadalom, a munkavállalói szervezetek, valamint minden egyéb érdekelt fél képviselői is.

2. Kapcsolatot épít ki és tart fenn az üzleti társadalom, a munkavállalói szervezetek képviselőivel, valamint minden egyéb olyan érdekelt féllel, akik képesek hozzájárulni az Irányelvek hatékony működéséhez.

B. Információ és promóció

A nemzeti kapcsolattartó pontok:

1. A megfelelő eszközökkel –ideértve a hálózati információt is – a nemzeti nyelveken ismertté és hozzáférhetővé teszik az Irányelveket. A leendő befektetőket (akár külső, akár belső), lehetőség szerint, tájékoztatják az Irányelvekről.

2. Biztosítják, hogy az érdekelt felek tudatában legyenek az Irányelveknek, ideértve szükség szerint az együttműködést az üzleti közösséggel, a munkavállalói szervezetekkel és egyéb nem kormányzati szervezetekkel, valamint az érdekelt nagyközönséggel.

3. Válaszolnak az Irányelvekkel kapcsolatban az alábbiaktól érkezett tájékoztatási kérelmekre:

- Egyéb nemzeti kapcsolattartó pontok;
- Az üzleti közösség, munkavállalói szervezetek, egyéb nem kormányzati szervezetek a nyilvánosság; valamint
- A nem támogató országok kormányai.

C. Alkalmazás különleges esetekben

Különleges esetekben az NCP hozzájárul az Irányelvek alkalmazásából eredő ügyek megoldásához. A felmerült kérdések időben történő, hatékony és a vonatkozó törvényeknek megfelelő megoldásának elősegítése érdekében az NCP vitafórumot rendez az üzleti közösség, a munkavállalói szervezetek, valamint egyéb érdekelt felek között. Ennek során az NCP:

1. Előzetesen felméri, hogy a felmerült ügy további kivizsgálásra szorul-e, és válaszol az azt felhozó félnek vagy feleknek.

2. Amennyiben a felmerült ügyek további vizsgálatot igényelnek, minden hivatali segítséget megad az érdekelt feleknek az ügy megoldása érdekében. Ennek érdekében az NCP konzultál a felekkel, és a megfelelő esetben:

- Tanácsot kér az illetékes hatóságoktól és/vagy az üzleti közösség, munkavállalói szervezetek és egyéb nem kormányzati szervezetek képviselőitől, valamint hozzáértő szakértőktől;
- Konzultációt folytat az érdekelt ország vagy országok nemzeti kapcsolattartó pontjaival;
- Útmutatást kér a CIME-től, amennyiben kétségei merülnek fel az Irányelvek értelmezésével kapcsolatban bizonyos esetekben;
- Olyan, konszenzuson alapuló és vitamentes megoldási módokat javasol és az érdekelt felek beleegyezésével eszközöl a vita megoldására, mint egyeztető tárgyalások vagy közvetítés.

3. Amennyiben az érdekelt felek nem jutnak megegyezésre a felmerült kérdésekben, nyilatkozatot ad ki és lehetőség szerint ajánlásokat fogalmaz meg az Irányelvek alkalmazásáról.

4. (a) A felmerült problémák megoldásának elősegítése érdekében minden lehetséges lépést megtesz a bizalmas üzleti és egyéb információ védelme érdekében. A 2. paragrafusban lefektetett eljárások során tiszteletben tartja a folyamat bizalmas jellegét. Amennyiben az eljárások befejeztével az érdekelt felek nem jutottak megegyezésre a felmerült problémák megoldásában, szabadon tárgyalhatják és megvitathatják ezeket az ügyeket. Azonban az eljárások során egy másik érdekelt fél által rendelkezésre bocsátott információ bizalmas marad, kivéve, ha a másik fél beleegyezik annak közzétételébe.

(b) Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció végeztével nyilvánosan elérhetővé teszi ezen eljárások eredményeit, kivéve, ha az Irányelvek hatékony alkalmazásának érdekében az információkat bizalmasan kell kezelni.

5. Amennyiben nem támogató országban merülnek fel kérdéses ügyek, minden lépést megtesz a helyzet megértése érdekében, valamint a fenti eljárásokat alkalmazza, amennyiben ez megvalósítható.

D. Jelentéstétel

1. Minden egyes nemzeti kapcsolattartó pont évente jelentést tesz a Bizottságnak.
2. A jelentéseknek tartalmazniuk kell a nemzeti kapcsolattartó pont tevékenységének jellegére és eredményeire vonatkozó információt, ideértve a különleges esetekben fogantatosított alkalmazási eljárásokat is.

II. Nemzetközi Befektetésekkel és Multinacionális Vállalkozásokkal Foglalkozó Bizottság

1. A Bizottság hatékonyan és időben teljesíti kötelezettségeit.
2. A Bizottság figyelmet fordít az NCP-ktől érkező kérésekre, hogy tevékenységük folytatásához segítséget kapjanak, ideértve kétség esetén az Irányelvek értelmezését különleges esetekben.
3. A Bizottság:
 - Megvizsgálja az NCP-ktől érkező jelentéseket.
 - Kivizsgálja egy támogató ország vagy tanácsadó testület által benyújtott megalapozott beadványt arra vonatkozóan, hogy egy NCP eleget tesz-e kötelezettségeinek a különleges esetek kezelésének terén.
 - Döntése alapján magyarázattal szolgál, amennyiben egy támogató ország vagy egy tanácsadó testület megalapozott beadványt nyújt be arra vonatkozóan, hogy egy NCP megfelelően értelmezte-e az Irányelveket.
 - Szükség esetén ajánlásokat tesz annak érdekében, hogy javítsa az NCP-k működését és az Irányelvek hatékony megvalósítását.

Az Irányelvekben lefektetett ügyekkel kapcsolatban a Bizottság szakértői tanácsot kérhet, amit figyelembe vesz. Ennek érdekében a Bizottság megfelelő eljárásokat dolgoz ki.

Ez az *Áttekintés* egy OECD kiadvány kivonatos fordítása, mely eredeti formájában a következő angol és francia címen került publikálásra:

**OECD Guidelines for Multinational Enterprises
Les principes directeurs de l'OCDE à l'intention des entreprises
multinationales**

© 2003, OECD

További információ:
www.oecd.org/daf/investment/guidelines

Az OECD kiadványai és az *Áttekintések* a www.oecd.org/bookshop/ címen állnak rendelkezésre.

*Írja be az „overview” szót a „Title search” mezőbe az Online Könyvesbolt honlapján vagy írja be a könyv angol címét (az *Áttekintések* az eredeti angol nyelvű könyvhöz vannak csatolva).*

Az *Áttekintések* készítését a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság jogi és fordítási csoportja végzi.

E-mail: rights@oecd.org / Fax: +33 1 45 24 13 91

© OECD, 2003

Ez az *Áttekintés* abban az esetben reprodukálható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.